

คู่มือการปฏิบัติงาน
ตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน
ของกรมป่าไม้

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

พฤษภาคม 2556

คำนำ

การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป้าชุมชนเป็นภารกิจและหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของ
กรมป้าไม้ที่ดำเนินกลยุทธ์การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้โดยการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการรักษาทรัพยากรป่าไม้อายุยืนและชุมชนได้รับประโยชน์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมลังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจและหน้าที่ความ
รับผิดชอบ สำนักจัดการป้าชุมชนจึงได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่า
ชุมชนของกรมป้าไม้เล่มนี้ขึ้น เพื่อต้องการให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน ได้
ศึกษา ทำความเข้าใจในหลักการเบื้องต้นที่ถูกต้องและปฏิบัติให้เป็นแนวทางหรือมีมาตรฐานการทำงานไปใน
ทิศทางเดียวกัน รวมถึงผู้ที่สนใจในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน ได้ศึกษาและเข้าใจในเนื้อหา
บทบาท หน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

อนึ่ง หนังสือคู่มือเล่มนี้จะนำไปใช้ข้างต้นเมื่อมีข้อบังคับกฎหมายอื่นๆ มีให้ด้วยเป็นแต่
เพียงเอกสารแนะนำ อธิบายความในการดำเนินการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้เป็นคู่มือสำหรับการปฏิบัติงานด้วย
ความสะดวก รวดเร็ว และลดปัญหาหรือข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน

สำนักจัดการป้าชุมชน

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
1. ความเป็นมา	1
2. ความหมาย	1
3. วัตถุประสงค์	2
4. พื้นที่ดำเนินการ	2
5. แนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน	3
6. การบริหารจัดการป่าชุมชน	7
7. การสื้นสุดโครงการหรือการยกเลิกโครงการป่าชุมชน	8
8. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	11
9. เอกสารอ้างอิง	13
10. ภาคผนวก	14

แบบฟอร์มการขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.1)

แบบฟอร์มรายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามกำหนดขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.2)

แบบฟอร์มการเสนอโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.3)

แบบฟอร์มการรายงานผลการปฏิบัติงาน (แบบ ปชช.4)

ดำเนินการเอกสารแสดงการพิจารณาเห็นชอบให้ใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงาน

1. ความเป็นมา

ในอดีตที่ผ่านมาชุมชนต้องการใช้ประโยชน์จากไม้เพื่อการใช้สอย เช่น ไม้ก่อสร้าง ไม้พื้น ไม้ผล เพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งกรมป่าไม้ได้มองเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องเข้าไปส่งเสริมให้มีการผลิตไม้เป็นวัตถุคุณสำรองในอนาคต โดยการแจกจ่ายกล้าไม้ให้กับราษฎรในชุมชนนำไปปลูกในทุกๆ พื้นที่ และพื้นที่ในดำเนินเรื่มแรกเป็นพื้นที่นอกเขตป่าไม้ โดยหวังว่าจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เพิ่มปริมาณไม้ และการใช้ประโยชน์จากดินไม่ที่ปลูกได้ง่ายและสะดวก

ต่อมา กรมป่าไม้ได้เพิ่มกิจกรรมการส่งเสริมให้ชุมชนที่อาศัยอยู่ใกล้ป่าซึ่งพึงพาและได้รับประโยชน์จากป่าได้เข้ามาร่วมปลูกต้นไม้ในพื้นที่เขตป่าไม้ ร่วมดูแลอนุรักษ์ป่าไม้ไว้ เป็นแหล่งใช้สอยในครัวเรือน และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการจัดการป่าไม้ในลักษณะที่เรียกว่า การจัดการป่าชุมชน และในการนี้ กรมป่าไม้โดยสำนักจัดการป่าชุมชนได้พัฒนาแนวคิดและกำหนดแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชนได้ปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันสืบเนื่องต่อภัณฑ์ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543

จากการสำรวจปัญหางาน หลักสูตร “การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน” ระหว่างวันที่ 25-27 มกราคม 2554 ณ โรงแรมวังสำราญ จังหวัดปราจีนบุรี ผลสรุปจากการสำรวจครั้งนี้ มีประเด็นสาระสำคัญ ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่น่าสนใจ อันเป็นผลจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชนที่ผ่านมา และสำนักจัดการป่าชุมชนได้วิเคราะห์แล้ว จึงนำผลการสำรวจครั้งนี้ เพิ่มเติมเข้าไปในแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้และปรับปรุงข้อความให้กระชับ มีความละเอียดและชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ใช้เป็นคู่มือสำหรับการปฏิบัติงานด้วยความสะดวก รวดเร็ว เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

2. ความหมาย

ชุมชน หมายความว่า กลุ่มคนที่ดังนี้บ้านเรือนอยู่ร่วมกัน อยู่ในท้องที่ในความปกครองเดียวกัน

ป่าชุมชน หมายความว่า ป่าหรือที่ดินอื่นใด ซึ่งเป็นพื้นที่ดำเนินการภายใต้โครงการป่าชุมชนที่ กรมป่าไม้ได้อนุมัติให้ดำเนินการ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการพื้นที่ของชุมชน ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายป่าไม้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการอนุรักษ์และชุมชนได้รับประโยชน์อย่างยั่งยืน

หมู่บ้านเป้าหมาย หมายความว่า หมู่บ้านซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นเป้าหมายการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ตามแผนงานและงบประมาณประจำปีงบประมาณนั้นๆ

พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งของหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และในที่นี้จะหมายความถึงเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วน ตำบล กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน

เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ซึ่งปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับคำสั่ง หรือมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

หน่วยงานรับผิดชอบ หมายความว่า หน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติตามแผนงานและงบประมาณประจำปี กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมการจัดการป่าไม้โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ควบคุมดูแล รักษา หรือบำรุงป่า พัฒนาสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์ภายใต้หลักการความสมดุลและยั่งยืน

3.2 เพื่อส่งเสริมการพัฒนาป่าไม้ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ภายใต้หลักการตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมุ่งหวังให้ชุมชนมีความพร้อมและร่วมจัดการป่าไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือของชุมชน องค์กรภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐให้มีบทบาทและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการป่าอย่างต่อเนื่อง

4. พื้นที่ดำเนินการ

4.1 พื้นที่กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่

4.1.1 ป่าสงวนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507

4.1.2 ป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

4.2 พื้นที่กลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่

4.2.1 ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลัง (นสล.)

4.2.2 ที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

4.2.3 ที่ดินเขตนิคมสร้างตนเอง หรือนิคมสหกรณ์

4.2.4 ที่ราชพัสดุ

4.2.5 ที่ดินเขตห่วงห้ามของรัฐ

4.2.6 สวนป่าของรัฐ

4.2.7 ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ของบุคคลหรือนิติบุคคล

4.3 ข้อควรคำนึงของการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย ควรมีลักษณะพื้นที่ ดังนี้

4.3.1 มีอาณาเขตอยู่ติดหรืออยู่ใกล้เคียงเขตพื้นที่หมู่บ้านและรายฎรในหมู่บ้านนั้น มีความพร้อมและสนับสนุนที่จะร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน

4.3.2 พื้นที่ดำเนินการไม่จำกัดขนาดพื้นที่ แต่ไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เพราะจะทำให้การกำหนดกิจกรรมได้น้อยและการสร้างปริมาณงานได้ไม่ชัดเจน

4.3.3 ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

4.3.4 ไม่เป็นพื้นที่ซึ่งส่วนราชการหรือผู้หนึ่งผู้ใดได้รับอนุญาตเข้ามาทำประโยชน์ หรือพื้นที่ที่กรรมป่าไม้ใช้หรือจัดการหรือประกาศเป็นพื้นที่วิจัยทางวิชาการหรือประโยชน์อุปโภคบริโภค

4.3.5 ไม่เป็นพื้นที่ที่ได้รับการประกาศเป็นแหล่งสงวน อนุรักษ์หรือคุ้มครองทรัพยากรทางชีวภาพเป็นการเฉพาะ ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายอื่นๆ

4.3.6 พื้นที่ดำเนินการตามข้อ 4.2 ต้องได้รับการยินยอมหรือแจ้งไม่ขัดข้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากหน่วยงานที่กำกับดูแลรักษาพื้นที่หรือผู้มีอำนาจครอบครอง

5. แนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน

5.1 การวางแผนและเตรียมความพร้อม

5.1.1 การวางแผนและการประสานงาน หน่วยงานรับผิดชอบความรอบหมายโดยมีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดเตรียมความพร้อมและดำเนินการเป็นการล่วงหน้าก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณซึ่งจะเป็นผลดีแก่การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดเลือกและยืนยันหมู่บ้านเป้าหมาย โดยให้ดำเนินการ

- (1) การจัดเตรียมข้อมูลชุมชนและตรวจสอบพื้นที่ดำเนินการเบื้องต้น
- (2) การประสานงานผู้นำชุมชนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่น
- (3) การวางแผนและจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน

5.1.2 การส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ ควรดำเนินการตลอดปีงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคย ความเชื่อถือและเกิดการยอมรับของชุมชน ซึ่งสามารถดำเนินการด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายๆวิธีการรวมกัน ได้แก่

- (1) การเข้าถึงและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
- (2) การชี้แจงและแนะนำกิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน
- (3) การร่วมประชุมประชาคมกับชุมชน
- (4) การจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่และการแจกจ่ายกล้าไม้
- (5) การแจกจ่ายบทความ บ่าวสาร เอกสาร สิ่งพิมพ์ด้านป่าไม้

5.1.3 การคัดเลือกหมู่บ้าน เพื่อเป็นหมู่บ้านเป้าหมายตามแผนงานและงบประมาณ กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน ของแต่ละปีงบประมาณ ให้พิจารณาและดำเนินการแจ้งรายชื่อหมู่บ้านให้สำนักจัดการป่าชุมชนก่อนเริ่มต้นปีงบประมาณนั้นๆ

5.1.4 การแจ้งยืนยันรายชื่อหมู่บ้านเป้าหมาย ให้ดำเนินการแจ้งสำนักจัดการป่าชุมชน ให้ทราบในโอกาสแรกที่ข้อมูลครบถ้วน แต่ต้องไม่เกินเดือนที่ 2 ของปีงบประมาณนั้นๆ

5.1.5 การจัดทำโครงการป่าชุมชนของหมู่บ้านเป้าหมาย ตามแผนงานและงบประมาณ ของแต่ละปีงบประมาณ ให้เสนอมาขังกรมป่าไม้ภายในไตรมาสที่ 1 ของปีงบประมาณนั้นๆ ซึ่งสำนักจัดการป่าชุมชนจะตรวจสอบความถูกต้องของโครงการและเสนอกรมป่าไม้ให้เสร็จสิ้นทุกโครงการภายในไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณนั้นๆ

5.1.6 หากมีกรณีที่ชุมชนร้องขอเข้าร่วมการจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นจำนวนมาก (เกินจำนวนเป้าหมาย) ให้พิจารณาดำเนินการตามขั้นตอน ตามแบบ ปชช.1-3 เพื่อจัดทำเป็นโครงการป่าชุมชน สะสมไว้เพื่อคัดเลือกและกำหนดเป็นหมู่บ้านเป้าหมายในปีงบประมาณต่อๆไป

5.1.7 การจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นการต่อเนื่อง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนตามแบบ ปชช.1 -3 และเสนอขออนุมัติจากกรมป่าไม้ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาของโครงการ (5 ปี) และหากโครงการนั้นไม่ เคยได้รับการคัดเลือกเป็นหมู่บ้านเป้าหมายของปีงบประมาณที่ผ่านมาให้พิจารณากำหนดเป็นหมู่บ้านเป้าหมาย ในลำดับแรกๆ ก่อน

5.2 การจัดทำโครงการป่าชุมชน

5.2.1 การขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.1)

(1) รายภูรในหมู่บ้านใดที่ประสงค์จะขอร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนใน ห้องที่นั่น ให้บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีภูมิลำเนาอยู่ในห้องที่นั่นและชุมชนนั้นมีศักยภาพ ที่สามารถเข้าไปดูแลรักษามาป่าที่จะขอร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนได้ จำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไป จัดให้มีการ ประชุมประชาคมและลงชื่อในหนังสือร้องขอร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน

(2) กลุ่มรายภูรดังกล่าวขึ้นหนังสือร้องขอฯ พร้อมหลักฐานการประชุม ประชาคม (ภาพถ่ายสี ไม่น้อยกว่า 2 ภาพ) ต่อผู้ดูแลหมู่บ้านที่ (นายก อบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี) และขอให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้น พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชน ของกรมป่าไม้ โดยจัดทำคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.1) ยื่นต่อหน่วยงานรับผิดชอบ พร้อมแนบหนังสือร้องขอและหลักฐานการประชุมประชาคมของกลุ่มรายภูรดังกล่าว และเอกสารอื่นๆ ที่กำหนด

(3) การจัดทำโครงการป่าชุมชนให้พิจารณาดำเนินการเป็นรายหมู่บ้าน เพื่อให้ สอดคล้องกับ แผนงานและงบประมาณ กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน และการจัดสรรงบประมาณ หมวด เงินอุดหนุน กิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนของภาครัฐ ซึ่งมีหน่วยนับเป็นหมู่บ้าน

(4) หากมีกรณีกลุ่มรายภูรจากหลายหมู่บ้าน ร่วมกันร้องขอจัดทำโครงการป่า ชุมชนในพื้นที่ที่ครอบคลุมหลายหมู่บ้าน เพราะไม่สามารถกำหนดขอบเขตการบริหารจัดการป่าของแต่ละ หมู่บ้าน และมีความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องร่วมกันจัดการพื้นที่ดังกล่าวให้ นายก อบต. หรือกำนัน เป็นผู้ ยื่นคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน แต่ในกรณีพิจารณาจัดสรรงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุนกิจ กรรมการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนของภาครัฐ จะพิจารณาในภาพรวม เป็น 1 หน่วยนับ หรือเป็น 2 หน่วยนับ เป็น 1 หมู่บ้าน

5.2.2 รายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.2)

(1) เมื่อหน่วยงานรับผิดชอบรับคำขออนุญาตฯ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบ รายละเอียดที่ระบุในคำขออนุญาตและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(2) หน่วยงานรับผิดชอบมีคำสั่งให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานขึ้นไป พร้อมคณะ ไปดำเนินการตรวจสอบสภาพภูมิประเทศจริง ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ของพื้นที่ ให้มีความชัดเจน และถูกต้อง โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ (นายก อบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี) หรือผู้ที่ได้รับ มอบหมาย เป็นผู้นำตรวจสอบพื้นที่

(3) หลังจากนั้นให้เจ้าหน้าที่ได้รับคำสั่งตามข้อ(2)ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ด้านที่คิดป้าไม้มของหน่วยงานของตน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของพื้นที่ดำเนินการอีกรอบหนึ่ง และลงนามกำกับในแผนที่แสดงโครงการป่าชุมชนนั้นๆ

(4) หากพื้นที่ดำเนินการมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นใด ให้ประสานงานเพื่อเชื่อมความต้องการของรายภูริในท้องถิ่นให้ทราบและขอทราบความคิดเห็นในเบื้องต้นเป็นอย่างไร

(5) ให้คณะกรรมการป่าชุมชน (แบบ ปชช.2) พร้อมเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาว่าสภาพพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.2) พร้อมเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาว่าสภาพพื้นที่ตามคำขออนุญาตฯ สมควรจัดตั้งเป็นป่าชุมชนหรือไม่ หากมีความเห็นว่า ไม่สมควรจัดตั้งเป็นป่าชุมชนให้หน่วยงานรับผิดชอบมีหนังสือแจ้งผู้ยื่นคำขอเพื่อประสานงานและแจ้งให้รายภูริร้องขอทราบพร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

5.2.3 การเสนอโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.3)

(1) เมื่อคณะกรรมการป่าชุมชนที่รับผิดชอบเสนอความเห็นว่า พื้นที่ตามคำขออนุญาตฯ ควรจัดตั้งเป็นป่าชุมชน ให้หน่วยงานรับผิดชอบสั่งเจ้าหน้าที่ไปให้คำแนะนำแก่ชุมชนเพื่อจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช. 3) โดยให้มีการประชุมประชาคมพร้อมคัดเลือกคณะกรรมการป่าชุมชน

(2) เมื่อได้จัดทำโครงการป่าชุมชนแล้วให้เสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (นายกอบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี) พิจารณาและเสนอโครงการป่าชุมชน ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนายอำเภอท้องที่ และกรณีพื้นที่เป้าหมายตามข้อ 4.2 ต้องได้รับการยินยอมหรือแจ้งไม่ขัดข้องเป็นลายลักษณ์อักษรจากหน่วยงานที่กำกับดูแลหรือผู้มีอำนาจครอบครอง พิจารณาให้ความเห็นตามลำดับ

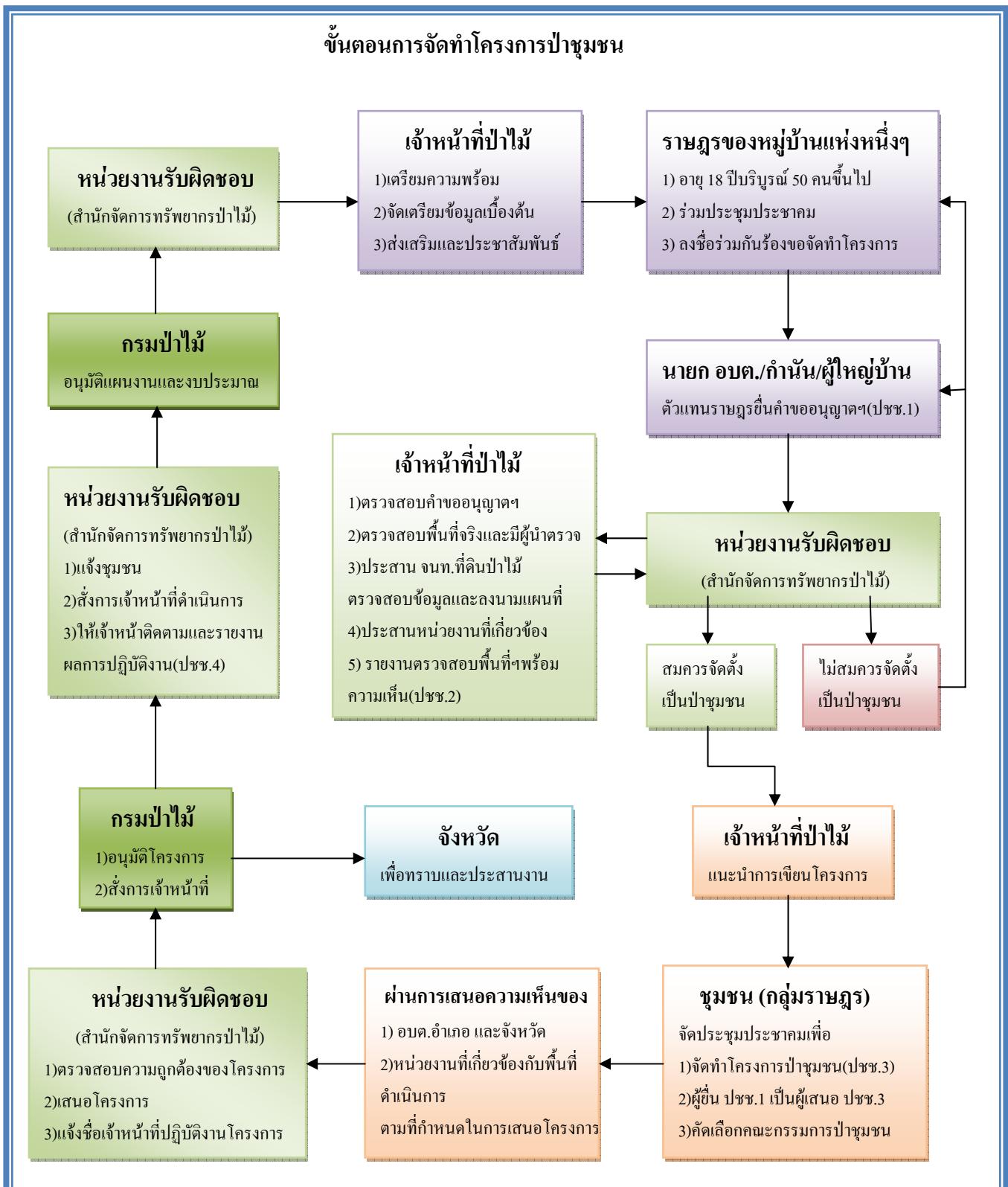
(3) เมื่อหน่วยงานรับผิดชอบตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการแล้ว ให้จัดส่งโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช .3) ฉบับจริง พร้อมแนบสำเนาเอกสารขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.1) และรายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (แบบ ปชช.2) เสนอให้กรมป่าไม้พิจารณาอนุมัติ หลังจากการอนุมัติจากกรมป่าไม้ให้ส่งสำเนาดังกล่าวเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดทราบเป็นการประสานงาน

(4) หน่วยงานรับผิดชอบต้องแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ในสังกัด ประกอบด้วย ข้าราชการ 1 คน และพนักงานราชการ 2 คน เสนอมาพร้อมกับการเสนอโครงการป่าชุมชนเพื่อให้สำนักจัดการป่าชุมชนร่วมเสนอกรมป่าไม้ให้มีคำสั่งแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน

5.2.4 การรายงานผลการปฏิบัติงาน (แบบ ปชช.4)

หน่วยงานรับผิดชอบสั่งเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ที่ดำเนินการร่วมกับรายภูริในชุมชน หรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน (ตามแบบ ปชช.4) โดยให้ระบุปัญหา อุปสรรค (ถ้ามี) พร้อมข้อคิดเห็นว่าสมควรดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่ รายงานให้กรมป่าไม้เพื่อทราบปีละ 1 ครั้ง ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดปีงบประมาณ

5.3 แผนภาพขั้นตอนการจัดทำโครงการป้าชุมชน

6. การบริหารจัดการป้าชุมชน

6.1 การจัดการพื้นที่ป้าชุมชน

(1) การจัดให้มีป้าย แนวเขตหรือเครื่องหมายแสดงเขตป้าชุมชน

(2) กำหนดกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมและเป็นไปตามความต้องการของชุมชน
ทั้งนี้ เพื่อการควบคุม ดูแล รักษาและบำรุงป้าชุมชน ได้แก่ การปลูกป่า การปลูกไม้ผลกินได้ การสร้างฝายชะลอ
ความชุ่มชื้น การทำแนวกันไฟ การลาดตะเวนป้องกันการตัดไม้และบุกรุกป่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นต้น

(3) การจัดทำแผนที่ป้าชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการกำหนดเขตพื้นที่ภายใน
ป้าชุมชน เพื่อการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้สอยในครัวเรือน ให้เหมาะสมของแต่ละกิจกรรม

(4) การใช้ประโยชน์จากไม้และของป่าเพื่อการใช้สอยในครัวเรือน ต้องมิใช่
ไม้หงหามหรือของป่าหงหาม

(5) สำหรับหมู่บ้านเป้าหมาย ประจำปีงบประมาณนั้นๆ สามารถขอรับการ
สนับสนุนงบประมาณหมวดเงินอุดหนุน ตามแผนปฏิบัติงานประจำปี กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน โดย
จัดทำแบบเสนอโครงการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ ตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วย การ
ควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ งบเงินอุดหนุน กิจกรรมส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน พ.ศ.2552

6.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบคณะกรรมการป้าชุมชน

(1) การบริหารจัดการป้าชุมชนในพื้นที่ 1 โครงการ ให้มีคณะกรรมการป้า
ชุมชน 1 ชุด จำนวน 10-15 คน ซึ่งต้องเป็นผู้ร่วมลงชื่อร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป้าชุมชนนั้นๆ ด้วย

(2) ให้นายก อบต./กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี เชิญชวนรายภูริในชุมชน
ทั้งในส่วนที่ร่วมลงชื่อและไม่ได้ร่วมลงชื่อร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป้าชุมชนลงทะเบียนและร่วมประชุม
ประจำคมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการป้าชุมชน จำนวนไม่เกิน 15 คน และเสนอแนบท้ายโครงการป้าชุมชน
(แบบ ปชช .3) ให้กรมป่าไม้ทราบ

(3) ให้คณะกรรมการป้าชุมชนคัดเลือกประธานกรรมการ 1 คน และรอง
ประธานกรรมการ 1 คน เลขาธุการ 1 คน และเหรัญญิก 1 คน และกรรมการอื่นๆ ตามความเหมาะสม โดยให้มี
หน้าที่สนับสนุนและบริหารจัดการป้าชุมชนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ได้รับมอบหมาย
ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องบัญญัติหรือกำหนดไว้

(4) ให้ประธานกรรมการจัดให้มีสุนทริปประจำงานป้าชุมชน เพื่อการติดต่อ
ประสานงาน

(5) ให้คณะกรรมการป้าชุมชน อยู่ในระหว่างตามกำหนดระยะเวลาการดำเนิน
โครงการป้าชุมชน (5ปี) และหากมีการขออนุมัติจัดตั้งโครงการเป็นการต่อเนื่อง ให้นายก อบต./กำนัน/
ผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี จัดให้มีการประชุมประจำคมและคัดเลือกคณะกรรมการป้าชุมชนชุดใหม่แทน

(6) ในระหว่างการดำเนินโครงการป่าชุมชน ตามกำหนดระยะเวลา 5 ปี คณะกรรมการป่าชุมชนสามารถเปลี่ยนแปลงหรือตั้งทดแทนกรรมการป่าชุมชนที่ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติงานได้ เท่าที่จำเป็น โดยต้องได้รับการรับรองจากผู้ร่วมลงชื่อร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน (ตามเอกสารแนบ ปชช. 1.) ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งและปิดประกาศในที่เปิดเผยแพร่ให้ชุมชนรับทราบและอยู่ในวาระต่อไปตามกำหนดเวลา ของโครงการที่เหลืออยู่ แล้วแจ้งผลการเปลี่ยนแปลงหรือทดแทนดังกล่าวให้กรมป่าไม้ทราบด้วย

6.3 กฎ กฎ กติกา หรือระเบียบการคุ้มครองป่าชุมชน

(1) กฎ กฎ กติกา หรือระเบียบที่ชุมชนกำหนด ต้องเป็นเพื่อใช้สอยในครัวเรือน แต่ถ้ามีการกระทำผิดกฎหมายให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ป่าไม้ดำเนินการ

(2) กฎ กฎ กติกา หรือระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ป่าชุมชน ต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องพื้นที่ดำเนินการนั้นๆ โดยแจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประสานการดำเนินการ

6.4 ผลกระทบที่ได้รับจากโครงการป่าชุมชน

6.4.1 ภาคธุรกิจ

(1) เนื้อที่ป่าเพิ่มขึ้น

(2) การบุกรุกพื้นที่ป่าลดน้อยลง

(3) กลุ่มเครือข่ายหรือจำนวนชุมชนเพิ่มร่วมเพิ่มจำนวนมากขึ้น

(4) ความเชื่อมต่อและเป็นมิตรจากรายภูมิในท้องถิ่นนั้นๆ ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ของ
รัฐเพิ่มมากขึ้น

(5) หน่วยงานของรัฐอื่นๆ องค์กรและเอกชนให้ความสำคัญและสนับสนุน
งบประมาณคู่แครักษษาป่าชุมชนมากขึ้น

6.4.2 ภาคประชาชน

(1) การใช้ผลิตผลจากป่าเพื่อใช้สอยในครัวเรือนเป็นไปอย่างยั่งยืน

(2) ค่าใช้จ่ายในการซื้อหาพืชผัก ผลไม้ สมุนไพร เพื่อบริโภคลดลง

(3) สร้างความรักความสามัคคีและการแบ่งปันการใช้ทรัพยากรากป่าอย่างมี
กฎ กติกาและความเท่าเทียมกันในหมู่ราษฎรในท้องถิ่น

(4) รักษาและคงไว้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านธรรมชาติวิทยา รักษาความ
เชื่อถ้วนด้วยความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ

(5) สร้างชื่อเสียงและเป็นเกียรติประวัติแก่ชุมชนในการคุ้มครองป่าไม้ของ
ประเทศไทย

7. การสืบสุกโครงการหรือการยกเลิกโครงการป่าชุมชน

7.1 การสืบสุกโครงการ

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดำเนินการ(5 ปี) ตามที่ระบุไว้ในเอกสารโครงการป่าชุมชน
(แนบ ปชช.3) และไม่อยู่ระหว่างการเสนอขอจัดทำโครงการต่อเนื่อง

7.2 การยกเลิกโครงการ

7.2.1 รายภูรู้ว่ามีจัดทำโครงการป้าชุมชนนั้นๆ ร้องขอให้ปรับปรุงแก้ไขโครงการป้าชุมชนในประเด็นซึ่งเป็นสาระสำคัญของโครงการหรือมีเหตุผลความจำเป็นอย่างยิ่ง และเสนอขอจัดทำโครงการป้าชุมชนใหม่แทนโครงการเดิม

(1) หน่วยงานที่รับผิดชอบ ต้องพิจารณาความเหมาะสมและดำเนินการตามแนวทางการจัดทำโครงการป้าชุมชน และเสนอกรมป้าไม้มอนุมัติโครงการพร้อมมีหนังสือสั่งการพนักงานเจ้าหน้าที่กรมป้าไม้มีดำเนินการ ให้เสร็จสิ้นตามขั้นตอนก่อน จึงจะถือได้ว่าโครงการป้าชุมชนเดิมยกเลิกแล้ว

(2) โครงการป้าชุมชนใหม่ จะมีระยะเวลาการดำเนินการตามที่กำหนดและเริ่มต้นนับเป็นปีแรกเสมอเป็นการจัดตั้งต่อเนื่อง ตามแนวคิดเดิมว่าหนึ่งหมู่บ้านหนึ่งป้าชุมชน

(3) หากโครงการป้าชุมชนเดิม ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (เงินอุดหนุน) จากกรมป้าไม้แล้ว ให้ถือได้ว่าหมู่บ้านแห่งนี้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ (เงินอุดหนุน) เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่ป้าชุมชนแล้ว

7.2.2 รายภูรู้ว่ามีจัดทำโครงการป้าชุมชนนั้นๆ ร้องขอให้ยกเลิกโครงการโดยไม่ประสงค์จะร่วมจัดทำโครงการป้าชุมชนอีกต่อไป ด้วยอาจจะมีสาเหตุว่า ชุมชนไม่มีความพร้อมและอาจมีความเห็นแตกต่าง หรือชุมชนต้องการจะใช้ประโยชน์พื้นที่โครงการป้าชุมชนเพื่อกระทำการใดก็กรรมอย่างอื่นที่มีความจำเป็นต่อชุมชนมากกว่า หรือหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลพื้นที่นั้นๆ มีแผนงานและงบประมาณเพื่อการพัฒนาพื้นที่ภายในโครงการ โดยจะต้อง

(1) ประชานกรรมการเชิญกรรมการและรายภูที่ลงชื่อร้องขอจัดทำโครงการ และรายภูผู้สนใจในท้องถิ่นร่วมกันประชุมประชากมพร้อมลงชื่อเป็นหลักฐาน

(2) จัดทำหนังสือโดยมอบให้พนักงานเจ้าหน้าที่ (นายก อบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี) เป็นผู้แทนของชุมชนยื่นหนังสือเสนอผ่านเจ้าหน้าที่ป้าไม้ผู้ปฏิบัติงานโครงการและหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยลำดับ

(3) ให้หน่วยงานรับผิดชอบนำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อโปรดทราบและเป็นการประสาน และปิดประกาศในที่เปิดเผยให้ชุมชนนั้นๆ รับทราบเหตุผลการยกเลิกโครงการ

(4) ให้หน่วยงานรับผิดชอบ รวบรวมเอกสาร เหตุผล ความจำเป็น พร้อมแสดงความคิดเห็นเสนอกรมป้าไม้พิจารณาและสั่งการยกเลิกโครงการ พร้อมสำเนาแจ้งจังหวัดเพื่อทราบด้วย

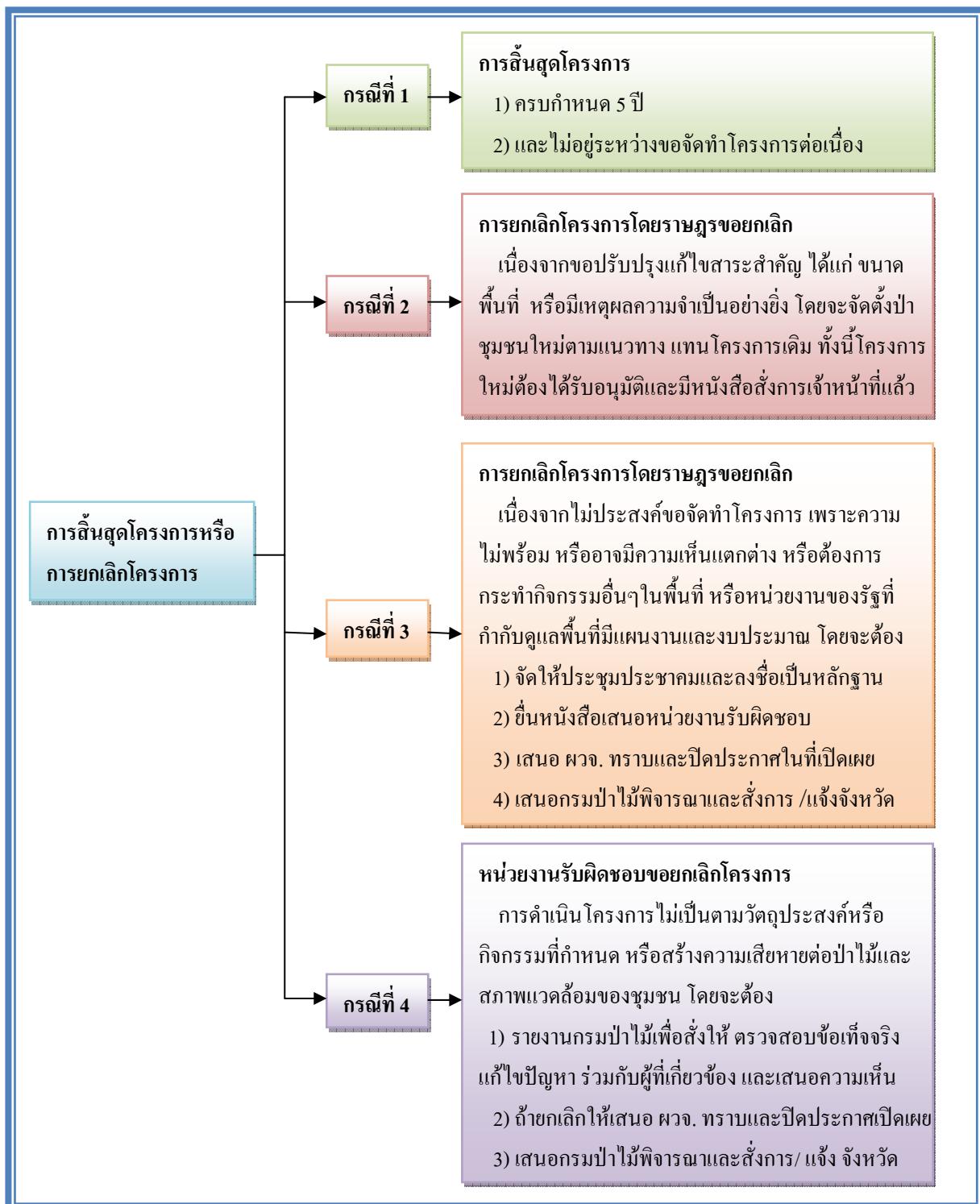
7.2.3 หน่วยงานรับผิดชอบเสนอขอยกเลิกโครงการ ด้วยเหตุว่าการดำเนินโครงการป้าชุมชนใดๆ มีลักษณะซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมที่กำหนด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อป้าไม้สภาพแวดล้อม และความสงบเรียบร้อยของชุมชน โดยจะต้อง

(1) รายงานกรมป้าไม้เพื่อสั่งการให้หน่วยงานรับผิดชอบนั้นๆ ประสานงานกับอำเภอท้องที่ องค์กรบริหารส่วนตำบล พนักงานเจ้าหน้าที่ (นายก อบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี) และตัวแทนของรายภูรู้ของขอร่วมจัดทำโครงการ ร่วมตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ได้ข้อสรุปพร้อมข้อเสนอแนะ

(2) หากมีข้อเสนอร่วมกันว่าสมควรยกเลิกโครงการ ให้หน่วยงานรับผิดชอบนำเรียนผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อโปรดทราบและเป็นการประสาน และปิดประกาศในที่เปิดเผยแพร่ให้ชุมชนนั้นๆ รับทราบ

(3) ให้หน่วยงานรับผิดชอบ รวบรวมเอกสาร ข้อมูล เสนอกรมป่าไม้พิจารณา และสั่งการยกเลิกโครงการ พร้อมดำเนินแจ้งจังหวัดเพื่อทราบด้วย

7.3 สรุปย่อการสื้นสุดโครงการหรือยกเลิกโครงการป่าชุมชน

8. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

8.1 การอนุมัติโครงการป่าชุมชน

8.1.1 อาศัยอำนาจทางการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 บัญญัติว่า “กรมมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการของกรม หรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น ในกรมมีอธิบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง ฯลฯ”

8.1.2 กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2551 กำหนดการกิจและเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมป่าไม้ โดยในข้อ 2 (3) กำหนดอำนาจหน้าที่ “ส่งเสริมการปลูกป่า การจัดการป่าชุมชนและการปลูกสร้างสวนป่าเชิงเศรษฐกิจ ฯลฯ”

ดังนั้น อธิบดีกรมป่าไม้จึงอนุมัติโครงการเพื่อการบำรุงรักษาป่าไม้ โดยอาศัยอำนาจทางการบริหารราชการแผ่นดิน

8.2 การสั่งการพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชน

8.2.1 กรณีป่าชุมชนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

(1) อาศัยความในมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการควบคุม ดูแล รักษา หรือบำรุงป่าสงวนแห่งชาติ อธิบดีมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้”

(2) อาศัยความตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ประกาศ ณ ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ.2547 และฉบับ ประกาศ ณ วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2547

ดังนั้น อธิบดีกรมป่าไม้จึงสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้เข้าไปดำเนินการในพื้นที่โครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ได้สั่งให้หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่เสนอรายชื่อเพื่อมีคำสั่งกรมป่าไม้แต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชนด้วย

8.2.2 กรณีป่าชุมชนอยู่ในเขตป่า ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484

(1) อาศัยความในมาตรา 17 (ว่าด้วยการทำไม้ห่วงห้าม) ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า “บทบัญญัติในส่วนนี้มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ 1) พนักงานเจ้าหน้าที่ จัดกระทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป่า การค้นคว้า หรือการทดลองในทางวิชาการ 2) ผู้เก็บหาเสยไม้ป่าไม้ตายแห้งที่ล้มของน้อนไฟ อันมีลักษณะเป็นไม้ฟืน ซึ่งมิใช่ไม้สักหรือไม้ห่วงห้ามประเภท ฯ ไปสำหรับใช้สอยในบ้านเรือนแห่งตนหรือประกอบกิจของตน”

(2) อาศัยความในมาตรา 32 (ว่าด้วยของป้าหลวงห้าม) ตามพระราชบัญญัติป้าไม่ พุทธศักราช 2484 บัญญัติว่า “บทบัญญัติในส่วนนี้ให้ใช้บังคับในการพิพนักงานเจ้าหน้าที่จัดกระทำไปเพื่อประโยชน์ในการบำรุงป้า การคืนค่าว่า หรือการทดสอบในทางวิชาการ”

(3) อาศัยความตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้าไม่ พุทธศักราช 2484 ประกาศ ลงวันที่ 19 เมษายน พ.ศ.2547 และฉบับ ประกาศ ณ วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2547

ดังนั้น เพื่อการปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางเดียวกับการสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติในพื้นที่ป้าชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตป้าส่วนแห่งชาติ อธิบดีกรมป้าไม้จึงสั่งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมป้าไม้เข้าไปดำเนินการ และให้หน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่เสนอรายชื่อเจ้าหน้าที่ของกรมป้าไม้เพื่อมีคำสั่งกรมป้าไม้แต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป้าชุมชนด้วยเช่นกัน

8.2.3 กรณีพื้นที่ดำเนินการตามข้อ 4.2 โดยที่กรมป้าไม้จะพิจารณาอนุมัติโครงการป้าชุมชนและสั่งการให้เจ้าหน้าที่ดำเนินกิจกรรมเฉพาะที่เป็นการกิจและอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของกรมป้าไม้เท่านั้น

8.3 การใช้ประโยชน์ไม้และของป่าเพื่อใช้สอยในครัวเรือน

8.3.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 1,106 (พ.ศ.2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้าส่วนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ว่าด้วยการทำไม้ในเขตป้าส่วนแห่งชาติ

ข้อ 3 การทำไม้ในเขตป้าส่วนแห่งชาติเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของตนในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาต

- 1) การเก็บหาเศษไม้ปลายไม้ตายแห้งที่ล้มบนถนน ไฟร้อนมีลักษณะเป็นไม้พื้น
- 2) การตัดไม้ไผ่ทุกชนิด
- 3) การเก็บหาหวยและเตาวัลล์
- 4) การทำไม้ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

และประกอบด้วยระเบียบกรมป้าไม้ว่าด้วยการอนุญาตทำไม้ภายในเขตป้าส่วนแห่งชาติ พ.ศ.2529 ข้อ 20 การทำไม้ในเขตป้าส่วนแห่งชาติเพื่อใช้สอยในครัวเรือนของตน ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขออนุญาตตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศอนุญาตไว้เป็นคราวๆภายในเขตป้าส่วนแห่งชาติแห่งหนึ่งแห่งโดยเด็ดขาด

8.3.2 กฎกระทรวงฉบับที่ 1,107(พ.ศ.2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้าส่วนแห่งชาติ พ.ศ.2507 ว่าด้วยการเก็บหาของป่าในเขตป้าส่วนแห่งชาติ

ข้อ 2 การเก็บหาของป่าในเขตป้าส่วนแห่งชาติเพื่อใช้สอยหรือบริโภคในครัวเรือนของตนในกรณีดังต่อไปนี้ ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับใบอนุญาต

- 1) การเก็บหาหยักา อ้อ พง แ昏 ปรีอ กก กระบุค ໃບພລວງ
- 2) การเก็บหาผลໄມ້ หน່ອໄມ້ ເທິດ ພຣີອຟື່ຈນິດອື່ນາ
- 3) การเก็บหาຜັກ ກລອຍ ມັນ ສມູນ ໄພຣ ຮາກໄມ້
- 4) การເກີບຫາຊັ້ນໄມ້
- 5) ຍາງເກີບຫາພລໂຮ້ຝກສະຕອ ຂວິ່ອພລໂຮ້ຝກແຮງຢີ້ອພລເນີ້ງ ໂດຍໄມ້ທ່ານ
ອັນຕາຍຫີ່ອກະທຳການໄດ້ຈຸ່ອນປັ້ງອັນຕາຍແກ່ຕົ້ນສະຕອຫີ່ອຕົ້ນແຮງຢີ້
ຫີ່ອຕົ້ນເນີ້ງ
- 6) ຍາງເກີບຫາຂອງປໍາເອົ້າຕາມທີ່ອືບດີປະກາດກຳຫັນດ

ແລະປະກອບດ້ວຍຮະບັບກຽມປໍາໄມ້ວ່າດ້ວຍກາຮອນໜູາຕເກີບຫາຂອງປໍາກາຍໃນເຂດປໍາ
ສງວນແໜ່ງໜາດີ พ.ສ.2529 ຂຶ້ວ 17 ຍາງເກີບຫາຂອງປໍາກາຍໃນເຂດປໍາສງວນແໜ່ງໜາດີເພື່ອໃຊ້ສອຍຫີ່ອບຣິໂກຄໃນ
ຄວາວເຮືອນຂອງຕົນ ທີ່ໄດ້ຮັບກາຍກວ່ານໄມ້ຕ້ອງຂອນໜູາຕາມທີ່ກຳຫັນດໄວ້ໃນກູ້ກະທຽວນີ້ ໃຫ້ຜູ້ວ່າຮາກຈັງຫວັດ
ປະກາດໜູາຕ ໄວ້ເປັ້ນຄວາງກາຍໃນເຂດປໍາສງວນແໜ່ງໜາດີແໜ່ງໜຶ່ງແໜ່ງໄດ້ໂດຍເພັະ

9. ເອກສາຮ້ອງອົງອົງ

ກຽມປໍາໄມ້. ໄນຮະບູປີ ພ.ສ. ຄູ່ມືອກປົງບັດທິການຈັດທຳໂຄຮກການປໍາຊຸມຊນ .ສ່ວນປໍາຊຸມຊນ ສ້ານັກ
ສ່າງເສີມກາປຸກປໍາ ກຽມປໍາໄມ້. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553.

ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553.

ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553. ກຽມປໍາໄມ້. 2553.

ກອງກາຮອນໜູາຕ.2551.ຄູ່ມືອກປົງບັດທິການເກື່ອງກັບກາຮອນໜູາຕ ໄມ້ແລະຂອງປໍາ.ກລຸ່ມງານອໜູາຕ
ໄມ້ແລະຂອງປໍາ. ກອງກາຮອນໜູາຕ.ກຽມປໍາໄມ້.ກຽມປໍາໄມ້.2551. ກອງກາຮອນໜູາຕ.ກຽມປໍາໄມ້.2551.

ສ້ານັກຈັດການປໍາຊຸມຊນ. 2554 ແນວທາງການດໍາເນີນການຈັດຕັ້ງປໍາຊຸມຊນ ປີ ພ.ສ.2554 ແນບ
ປະກອບແພນປົງບັດທິການແລະງານປະມານປະຈຳປຶກປະມານ ພ.ສ.2554 ກິຈການສ່າງເສີມການຈັດການປໍາຊຸມຊນ
(ເອກສາຮ້ອງແນບ).

ສ້ານັກຈັດການປໍາຊຸມຊນ. 2554. ຮາຍງານພລກາຮອນສັນນາເຊີງປົງບັດທິການ ພລກສູຕຣ ການຈັດການປໍາ
ຊຸມຊນ ຮະຫວ່າງວັນທີ 25 – 27 ມັງກອນ 2554 ໃນ ໂຮງແຮມວັງສຳຮາຍ ຈັງຫວັດປຣເຈິນບູຮີ (ເອກສາຮ້ອງແນບ 1 ເລີ່ມ).

ກາຄົນວກ

คำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า..... ตำแหน่ง..... อายุ..... ปี
สัญชาติ..... ภูมิลำเนาอยู่บ้าน..... เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทร..... ในฐานะพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายป่าไม้ ขอรับคำขอต่อสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่..... ดังมีข้อความ
ดังนี้

1. ข้าพเจ้าขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชนในบริเวณป่า.....

หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
เนื้อที่..... ไร่..... งาน..... ตารางวา มีอาณาเขตโดยสังเขปดังนี้
ด้านทิศเหนือ จด.....
ด้านทิศตะวันออก จด.....
ด้านทิศใต้ จด.....
ด้านทิศตะวันตก จด.....

2. ในการยื่นคำขอนี้ ข้าพเจ้าเป็นผู้แทนของชุมชน ดังต่อไปนี้

- 2.1 ชื่อหมู่บ้าน * ..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
- 2.2 ชื่อหมู่บ้าน * ..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
- 2.3 ชื่อหมู่บ้าน * ..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
รวม..... หมู่บ้าน

3. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าจะเป็นผู้นำหรือมอบให้ผู้แทนเป็นผู้นำเจ้าหน้าที่ออกใบตรวจสอบสภาพ
ป่าในพื้นที่ที่ขออนุญาต ตามวัน เวลาที่เจ้าหน้าที่ได้นัดหมาย

4. เมื่อข้าพเจ้าได้รับแจ้งการอนุญาตให้จัดทำโครงการป่าชุมชนแล้ว ข้าพเจ้าในฐานะพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ขอรับรองว่า จะร่วมกับรายภูริในชุมชนแห่งนี้จัดการป่าไม้ โดยดำเนิน
โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และข้อบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เงื่อนไขที่กรมป่าไม้
กำหนดให้ถูกต้องทุกประการ

5. พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานต่าง ๆ มาด้วย ดังนี้

5.1 สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเอกสารรับรองความเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

5.2 สำเนาทะเบียนบ้าน

5.3 หนังสือร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน ซึ่งรายภูมิอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ ขึ้นไปที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนั้น จำนวนตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปร่วมกันลงชื่อ **

5.4 สำเนาเอกสารหรือหลักฐานแสดงการจัดประชุมประชาคมของรายภูมิในชุมชนหรือหมู่บ้านแห่งนั้นๆ พร้อมภาพประกอบ

5.5 แผนที่สังเขปแสดงบริเวณพื้นที่ที่ขออนุญาต อาณาเขตหรือเขตติดต่อข้างเคียง

อนึ่ง เมื่อได้รับการอนุมัติโครงการและดำเนินการไปแล้ว แต่ต่อมามีการตรวจสอบและปรากฏว่า การดำเนินการโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมที่กำหนด และก่อให้เกิดความเสียหายต่อป่าไม้และสภาพแวดล้อม ขอให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการยกเลิกโครงการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ***

( )

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

* หากมีกรณีการจัดทำโครงการป่าชุมชนมากกว่า 1 หมู่บ้าน โดยที่มีความจำเป็นอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ต้องร่วมกันจัดการพื้นที่ดังกล่าวให้ นายก อบต. หรือกำนัน เป็นผู้ยื่นคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน และในกรณีนี้การพิจารณาจัดสรรงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุนกิจกรรมการบริหารจัดการพื้นที่โดยการสนับสนุนของภาครัฐ จะพิจารณาในภาพรวม เป็น 1 หน่วยนับ หรือสมมุติเป็น 1 หมู่บ้าน

** ในกรณีที่มีผู้ร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนมากกว่า 1 หมู่บ้าน ให้ถือเป็นข้อต้องปฏิบัติว่า ให้แยกหนังสือร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนเป็นรายหมู่บ้าน ตามขนาดพื้นที่ป่าที่เป็นจริงที่ต้องการร่วมดำเนินงานป่าชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน

*** นายก อบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี

(หน้าที่.....)

หนังสือร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน

แบบท้ายคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน (ปชช.1)

ฉบับลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

ของรายฎูรหมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

เรียน นายก อบต./กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน.....

ด้วยข้าพเจ้าผู้มีรายชื่อท้ายหนังสือนี้ จำนวน..... คน ได้ลงลายชื่อร่วมกันร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชนในบริเวณบ้าน.....บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ขอรับรองว่าข้าพเจ้าผู้มีรายชื่อท้ายหนังสือนี้ มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดังระบุข้างต้นและชุมชนแห่งนี้มีศักยภาพที่สามารถเข้าไปคุ้มครองป่าที่จะขอจัดตั้งเป็นป่าชุมชนได้

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล	เลขประจำตัวประชาชน	อายุ	ลายมือชื่อ	หมายเหตุ

หมายเหตุ หากผู้ประสงค์จะร่วมกันร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการป่าชุมชน มีจำนวนมาก สามารถสร้างตารางเพิ่มเติมได้

รายงานการตรวจสอบพื้นที่ตามคำขออนุญาตจัดทำโครงการป่าชุมชน

---

1. ชื่อผู้ขออนุญาต.....ตำแหน่ง.....อายุ.....ปี
 สัญชาติ.....ภูมิลำเนาอยู่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....

2. ค่าพิกัดหมู่บ้านที่ขอจัดตั้งป่าชุมชน

- 2.1 บ้าน.....หมู่ที่.....ค่าพิกัดยึด โยง(land mark).....
- 2.2 บ้าน.(ถ้ำมี).....หมู่ที่.....ค่าพิกัดยึด โยง(land mark).....
- 2.3 บ้าน.(ถ้ำมี).....หมู่ที่.....ค่าพิกัดยึด โยง(land mark).....

3. พื้นที่ดำเนินการ

- 3.1 ป่าสงวนแห่งชาติ.....
- 3.2 ป่าตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พุทธศักราช 2484.....
- 3.3 ที่ดินของรัฐประเกหอื่นๆ คือ.....
- 3.4 ที่ดินอื่นๆ คือ.....
- 4. ที่ตั้งของพื้นที่ดำเนินการบ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
 อำเภอ .....จังหวัด.....และมีค่าพิกัด G.P.S. ป่าชุมชน (ข้อแนะนำ : ควรต้องจับ
 ทุกมุมเพื่อความชัดเจนของข้อมูลแผนที่ที่จะต้องจัดทำเป็น “หนังสือแสดงโครงการป่าชุมชน” และควรเมื่อย่าง
 น้อย 8 จุด 8 มม) ได้แก่

- จุดที่ 1 พิกัด.....
- จุดที่ 2 พิกัด.....
- จุดที่ 3 พิกัด.....
- จุดที่ 4 พิกัด.....
- จุดที่ 5 พิกัด.....
- จุดที่ 6 พิกัด.....
- จุดที่ 7 พิกัด.....
- จุดที่ 8 พิกัด.....

ฯลฯ

5. เนื้อที่.....ไร่.....งาน .....ตารางวา

6. อาณาเขตพื้นที่

- ด้านทิศเหนือ จด.....
- ด้านทิศตะวันออก จด.....
- ด้านทิศใต้ จด.....
- ด้านทิศตะวันตก จด.....

7. ลักษณะภูมิประเทศ.....
8. สภาพป่า.....
9. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่.....
10. ทำการตรวจสอบสภาพพื้นที่ เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
11. แนวสภาพถ่ายสี.....ภาพ (ไม่น้อยกว่า 8 ภาพ)
12. แผนที่ระหว่างของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1: 50,000 ที่มีหมายเลขแสดงค่าพิกัดกริดชัดเจน พร้อมรายละเอียดเลขระหว่างและแสดงรูปแปลงจุดที่ตั้ง ทั้งนี้ ได้ผ่านการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ด้านที่ดินป่าไม้ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในท้องที่นั้นๆและลงนามกำกับด้วย
13. กรณีพื้นที่โครงการป่าชุมชนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ได้แนบสำเนาแผนที่ท้ายกฎกระทรวง พร้อมแสดงจุดที่ตั้ง
14. กรณีพื้นที่ดำเนินการเป็นที่สาธารณประโยชน์ ได้แนบสำเนาหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง
15. กรณีพื้นที่ดำเนินการอื่นๆ ได้แนบสำเนาเอกสารแสดงสถานภาพของพื้นที่นั้นๆ
16. ความเห็นของผู้ตรวจสอบสภาพป่า.....
- .....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ *   ลงชื่อ.....ผู้นำตรวจ***

( ) ( )

ตำแหน่ง.....   ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ**   ลงชื่อ.....พยาน****

( ) ( )

ตำแหน่ง .....   ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ร่วมตรวจสอบ**   ลงชื่อ.....พยาน****

( ) ( )

ตำแหน่ง .....   ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ * ให้ข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานที่มีคำสั่งให้ปฏิบัติ

** ข้าราชการหรือพนักงานราชการของหน่วยงานรับผิดชอบที่มีคำสั่งให้ร่วมปฏิบัติ

*** นายก อบต. หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน (ผู้แทน) ซึ่งเป็นผู้ยื่นคำขอแบบ ปชช 1. แล้วแต่กรณี

**** รายงานในชุมชนหรือหมู่บ้านที่ร้องขอเข้าร่วมจัดทำโครงการ

โครงการป่าชุมชน.....

บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
(การขออนุมัติโครงการป่าชุมชน ครั้งที่.....)

1. ชื่อโครงการ

โครงการป่าชุมชน.....

2. ที่ตั้งโครงการ

ดังอยู่ในเขตท้องที่บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

3. พื้นที่ดำเนินการ

การดำเนินโครงการป่าชุมชนแห่งนี้ มีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน.....ไร่ ระบุพื้นที่เป็น
ป่าสงวนแห่งชาติป่า.....จำนวน.....ไร่ และ/หรือ
ป่าตามพ.ร.บ.ป่าไม้ พุทธศักราช 2484.....จำนวน.....ไร่ และ/หรือ
ที่ดินของรัฐประภากลาง คือ .....จำนวน.....ไร่ และ /หรือ
ที่ดินอื่นๆ คือ.....จำนวน.....ไร่

4. หลักการและเหตุผล

หลักการ.....
.....
.....

เหตุผล.....
.....
.....

5. วัตถุประสงค์

5.1.....
5.2.....
5.3.....

6. เป้าหมาย

6.1.....
6.2.....
6.3.....

7. กิจกรรมและวิธีการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรมด้านการป้องกันรักษาป่าไม้	
7.1.1	
7.1.2	
7.1.3	
7.2 กิจกรรมด้านการส่งเสริมและพัฒนาป่าไม้	
7.2.1	
7.2.2	
7.2.3	
7.3 กิจกรรมด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน	
7.3.1	
7.3.2	
7.3.3	
7.4 กิจกรรมด้าน.....	
7.4.1	
7.4.2	
7.4.3	

ฯลฯ

8. ระยะเวลาดำเนินการ

กำหนดระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี นับตั้งแต่วันที่กรมป่าไม้มอนมติโครงการ (วันที่... เดือน ..... พ.ศ.25....)

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

9.1 ผู้รับผิดชอบหลัก ได้แก่	
1) ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/นายก อบต. ในพื้นที่ดังโครงการ และแต่กรณี	
2) คณะกรรมการป่าชุมชนและรายภูรในชุมชนนั้น	

9.3 ผู้สนับสนุน ได้แก่	
1) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....	
2) องค์การบริหารส่วนตำบล.....	
3) จังหวัด.....	
4) องค์กร/บริษัทเอกชน.....	

10. งบประมาณ

- 10.1 กรมป่าไม้ ซึ่งระบุไว้ตามแผนงานและงบประมาณประจำปี
- 10.2 องค์กรบริหารส่วนตำบล.....
- 10.3 จังหวัด.....
- 10.4 องค์กร/บริษัทเอกชน.....

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 11.1 .....
- 11.2 .....
- 11.3 .....

12. แผนที่ประกอบโครงการ

12.1 แผนที่ระหว่างของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1: 50,000 ที่มีหมายเลขอแสดงค่าพิกัดกริดชัดเจน พร้อมรายละเอียดเลขระหว่างและแสดงรูปแปลงเขตที่ดิน ทั้งนี้ได้ผ่านการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ด้านที่ดินป่าไม้ ของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ในห้องที่นั่นๆและลงนามกำกับด้วย

12.2 แผนที่สังเขปแสดงพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียง ซึ่งได้จำแนกขอบเขตพื้นที่ที่จะดำเนินการ ตามกิจกรรมต่าง ๆตามข้อ 7

13. ผู้เขียนโครงการ

(ลงชื่อ) ..... ผู้เขียนโครงการ *

(.....)

ตำแหน่ง .....

(ลงชื่อ) ..... ผู้แนะนำ/และร่วมการเขียนโครงการ**

(.....)

ตำแหน่ง .....

14. ความคิดเห็นขององค์กรบริหารส่วนตำบล.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

15. ความคิดเห็นของนายอำเภอ ***.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

16. ความคิดเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหัวหน้าหน่วยงานที่กำกับดูแลในแต่ละกรณี ****.....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

17. ผู้ตรวจสอบโครงการ (ผู้อำนวยการส่วนขัดการป่าชุมชน สังกัดสำนักขัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....)

(ลงชื่อ) .....ผู้ตรวจสอบโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง .....

18. ผู้เสนอโครงการ (ผู้อำนวยการสำนักขัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....)

(ลงชื่อ) .....ผู้เสนอโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง .....

19. ผู้อนุมัติโครงการ (อธิบดีกรมป่าไม้)

(ลงชื่อ) .....ผู้อนุมัติโครงการ

(.....)

ตำแหน่ง .....

หมายเหตุ

* ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน/นายก อบต. ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี

** ข้าราชการตั้งแต่ระดับปฏิบัติงานที่มีคำสั่งให้ปฏิบัติ

*** ความคิดเห็นของนายอำเภอ เ雷พะการณ์ของการจัดตั้งป่าชุมชนในที่อันเป็นสาธารณประโยชน์ที่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (มาตรา 122 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457)

****ความคิดเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลในแต่ละกรณี

ทั้งนี้ให้ แนบรายชื่อคณะกรรมการป่าชุมชน และหน่วยงานรับผิดชอบต้องแจ้งรายชื่อเจ้าหน้าที่ในสังกัด ประกอบด้วย ข้าราชการ 1 คน และพนักงานราชการ 2 คน (สมควรเป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ ปชช 2 – 3) เสนอมาพร้อมกับ การเสนอโครงการป่าชุมชน เพื่อกำนัลป่าไม้จะได้มีคำสั่งแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานโครงการป่าชุมชนต่อไป

คณะกรรมการป้าชุมชน

ระหว่างปี พ.ศ. 25.....-25.....

แบบท้ายโครงการป้าชุมชน.....

บ้าน .....หมู่ที่..... ตำบล .....อำเภอ ..... จังหวัด .....

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	หน้าที่	หมายเหตุ / ด้าน
1	นาย/นาง/นางสาว	ประธาน	
2	นาย/นาง/นางสาว	รองประธาน	
3	นาย/นาง/นางสาว	รองประธาน (ถ้ามี)	
4	นาย/นาง/นางสาว	เลขานุการ	
5	นาย/นาง/นางสาว	หรรษาญิก	
6	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
7	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
8	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
9	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
10	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
11	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ	
12	นาย/นาง/นางสาว	กรรมการ (ถ้ามี)	
ฯลฯ	ฯลฯ	ฯลฯ	

ที่ทำการศูนย์ประสานงานป้าชุมชน.....

หมายเลขโทรศัพท์.....

หมายเหตุ

1. เอกสารนี้เป็นการแสดงโครงสร้างคณะกรรมการป้าชุมชน ที่ได้รับการยอมรับจากรายภูริในชุมชน เพื่อให้หน้าที่ในการบริหารจัดการป้าชุมชนร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยแต่ละป้าชุมชนจะมีกลุ่มรายภูริเหล่านี้เป็นแกนหลักเข้ามาบริหารจัดการตามความเหมาะสมของพื้นที่

2. ขอให้ดำเนินแบบท้าย ปชช.3 ส่งให้กรมป่าไม้ทุกโครงการฯ

รายงานผลการปฏิบัติงาน

ปชช.4

1. โครงการป่าชุมชน ..... เนื้อที่..... ไร่
2. ตั้งอยู่ในเขตท้องที่บ้าน..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
3. สรุปผลการปฏิบัติงาน.....
- .....
.....

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน (ถ้ามี) .....
- .....
.....

5. แนวทางการแก้ไขที่ผ่านมา.....
- .....

6. ความคิดเห็นและการประเมินโครงการป่าชุมชนปัจจุบัน.....
- .....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่โครงการป่าชุมชน

(.....)

ตำแหน่ง.....

7. ความคิดเห็น.....
- .....

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการส่วนขัดการป่าชุมชน

(.....)

ตำแหน่ง.....

8. ความคิดเห็น.....
- .....

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ ขอให้แนบรูปภาพการดำเนินกิจกรรมและประเด็นปัญหาต่างๆของโครงการป่าชุมชนแห่งนี้ประกอบด้วย

เอกสารสำคัญ
๒๖๐๑
๒๖๐๑ วันที่ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๖
๒๖๐๑ ๑๗.๑๐.๒๕๖๖

หนังสือรับเรียน
๑๗๐๑ วันที่ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๖
๑๗๐๑ ๑๗.๑๐.๒๕๖๖
๑๗๐๑ ๑๗.๑๐.๒๕๖๖

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย ส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา โทร. ๑๙๑๐, ๑๖๖๗

ที่ ๑๙๑๐.๒/๗๔๘

วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง คู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

ห้องรองอธิบดีกรมป่าไม้
นายประยุทธ หล่อสุวรรณ
ลงวัน ๑๙๐๐
วันที่ ๑๙ ต.ค. ๒๕๖๖
เวลา ๐๙.๐๐ น.

๑. เรื่องเดิม

สำนักจัดการป่าชุมชน ได้มีหนังสือ ที่ ๑๙๑๐.๓๓/๘๕๐ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง รายงานผลการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของ กรมป่าไม้ให้อธิบดีกรมป่าไม้พิจารณาและให้ความเห็นชอบเพื่อจัดพิมพ์เป็นคู่มือการปฏิบัติงานต่อไป

๒. ข้อพิจารณา

สำนักกฎหมาย ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการดำเนินการป่าชุมชนนั้นเป็นการดำเนินการ เพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษากาปโดยรายวาร์มดำเนินงานซึ่งการเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ หรือพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ต้อง ดำเนินการโดยพนักงานเจ้าหน้าที่โดยมีรายวาร์มเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเจ้าหน้าที่ จะต้องรับผิดชอบในการกระทำการของรายวาร์ม โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ และมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ สั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินการได้ ส่วนการนำไม้หรือของป่าไปใช้ประโยชน์ของรายวาร์มต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตามคู่มือปฏิบัติงานของสำนักจัดการป่าชุมชนจัดทำนั้นได้แน่น แนวทางปฏิบัติโดยเฉพาะซึ่งกฎหมายนั้นถูกต้องแล้ว จึงเห็นควรให้ความเห็นชอบใช้เป็นคู่มือปฏิบัติงาน ต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

- (๑) นายสุวัฒน์ คงชนะ นายสุวัฒน์ คงชนะ (นายสุวัฒน์ คงชนะ)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุวัฒน์ คงชนะ
ลงวันที่ ๑๗ ต.ค. ๒๕๖๖
- (๒) นายประยุทธ หล่อสุวรรณ นายประยุทธ หล่อสุวรรณ (นายประยุทธ หล่อสุวรรณ)
ผู้ช่วยอธิบดี ๑๐ ม.๐.๒๖

นายประยุทธ หล่อสุวรรณ
ผู้ช่วยอธิบดี ปฎิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักจัดการป้าชุมชน ส่วนส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน โทร. ๕๖๙๙
ที่ ทส ๑๙๐๕.๓๓/๔๕๐

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง คุณมีการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป้าชุมชนของกรมป้าไม้
เรียน ขอรับติดตามป้าไม้ (ผ่านผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย)

ชื่อและนาม และหน้าที่การนับถือ	รุ่งเรือง ๒๕๓
วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘	เวลา ๑๑.๓๐ น.

เรื่องเดิม

กรมป้าไม้ได้อนุมัติให้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน” ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๖ มกราคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมวังสำราญ จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านป้าชุมชน เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว จำนวน ๑๙๐ คน

ข้อเท็จจริง

๑. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริม พัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านป้าชุมชน และการร่วมกันพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาจากการปฏิบัติงานที่ผ่านมา พัฒนาทักษะป้องปรามแนวทางการดำเนินงาน จัดทำโครงการป้าชุมชนของกรมป้าไม้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๒. สำนักจัดการป้าชุมชน โดยส่วนส่งเสริมการจัดการป้าชุมชน ได้จัดทำสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการหลักสูตรดังกล่าว และจัดทำร่างแนวทางการดำเนินงานจัดทำโครงการป้าชุมชน ของกรมป้าไม้ที่ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมเสร็จเรียบร้อย และดำเนินการ

๒.๑ แจ้งเบียนให้หน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านป้าชุมชน พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเพื่อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมต่อร่างดังกล่าว ตามหนังสือสำนักจัดการป้าชุมชน ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๙๐๕.๓๓/๔๙๒ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒.๒ เรียนขอรับติดตามป้าไม้เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินการดังกล่าว ตามหนังสือสำนักจัดการป้าชุมชน ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๙๐๕.๓๓/๔๙๓ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๓. หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านป้าชุมชน ให้เสนอความคิดเห็นต่อร่างดังกล่าว จำนวน ๔ หน่วยงาน ประกอบด้วย ๑) สำนักจัดการทรัพยากรป้าไม้ที่ ๓ (ล้ำปาง) ๒) สำนักจัดการทรัพยากรป้าไม้ที่ ๕ (ลระบุรี) ๓) สำนักจัดการทรัพยากรป้าไม้ที่ ๑๒ สาขากรุงปี๊ ๔) ศูนย์ส่งเสริมงานศาสนาชุมชนที่ ๑๑ (ลระบุรี) สำหรับหน่วยงานอื่นๆ ไม่ได้เสนอความคิดเห็นแต่อย่างใด และสำนักจัดการป้าชุมชนได้วิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสมของประเด็นที่เสนอและปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม อีกครั้งหนึ่ง

๔. สำนัก...

๔. สำนักจัดการป่าชุมชนได้พิจารณาเห็นว่า แนวทางการดำเนินงานจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ ซึ่งปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว สมควรต้องมีคำอธิบายและแนะนำวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชนได้ศึกษาและใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ ฉบับนี้ขึ้น

๕. ประกอบกับการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ระดับสำนัก/กอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ มิติที่ ๔ : มิติด้านการพัฒนาองค์กร กำหนดให้ทุกสำนัก/กอง จัดทำตัวชี้วัดที่ ๑๙ ระดับความสำเร็จในการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานอย่างน้อย ๑ เรื่อง โดยที่ ระดับคะแนนที่ ๔ ต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานอย่างน้อย ๑ เรื่องพร้อมเสนอให้ผู้บริหารเห็นชอบ

ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

สำนักจัดการป่าชุมชนพิจารณาแล้ว จึงขอเสนอคู่มือการปฏิบัติงานตามแนวทางการจัดทำโครงการป่าชุมชนของกรมป่าไม้ฉบับนี้ เพื่อโปรดพิจารณาเห็นชอบและจะได้ดำเนินการจัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชนได้ศึกษาและใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้สนใจได้ศึกษาและเข้าใจในเนื้หาการจัดการป่าชุมชน บทบาทหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(นายประลอง ต่างศรีไทย)
ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

ฝ่ายกฎหมายและนิติธรรมสัญญา

๑๑๐๘๖/๖๗๙

(นายสุวัฒน์ ธรรมรงค์)
ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย

๘๙๙๙๙๙๙๙

(นายประวิทย์ ชะลอชัย)

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย

๒๔๗๗๔๔

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายและบิ๊กกรรมสังกัด

ผู้จัดการและพัฒนาป่าชุมชน
รับที่ ๑๐๙
วันที่ ๒๕ ก.พ. ๒๕๕๔
เวลา ๑๕.๓๐ น.

ห้องรองอธิบดีกรมป่าไม้
(นายประยุทธ์ หน่อสุวรรณพิริ)
เลขรับ ๖๗๖๕
วันที่ ๒๒ ก.พ. ๒๕๕๔
เวลา.....

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักจัดการป่าชุมชน ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน โทร. ๕๐๔๕

ที่ หล ๑๖๐๕.๓๓/๑๗๗/๗

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง สรุปการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน”

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

ตามที่กรมป่าไม้ ได้อนุมัติให้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร “การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน” ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ มกราคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรมวังสำราญ จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชน เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว จำนวน ๑๒๐ คน นั่น

สำนักจัดการป่าชุมชน ขอเรียนว่า ได้ดำเนินการจัดทำ(ร่าง)สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรดังกล่าว พร้อมจัดทำ(ร่าง)การปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานจัดตั้งป่าชุมชนของกรมป่าไม้ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบให้ชี้แจงเมื่อก่อน ยังคง สำนักจัดการป่าชุมชน ได้มีหนังสือ ประสานผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๑ ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ สาขาทุกสาขา หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมงานคลัสเตอร์ชุมชนทุกศูนย์ เพื่อขอให้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อ(ร่าง) ดังกล่าว โดยหากมีประเด็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติมประการใด ขอได้โปรดให้แจ้งส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการป่าชุมชน ทราบภายในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เพื่อรวบรวมเสนอกรมป่าไม้ ต่อไป ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ

ดังเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

- ทนาย

- ดร. มนต์ พันธุ์พันธ์

(นายประลอง ต่อวงศ์ไชย)

ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

๒๕๕๔

- ดร. วีระพันธ์ ลักษณ์
- ดร. วีระพันธ์ ลักษณ์ ๒๕ ก.พ. ๒๕
- ดร. พันธุ์พันธ์ พันธุ์พันธ์ (นายประยุทธ์ หน่อสุวรรณพิริ)

๒๕ ก.พ. ๒๕๕๔

(นายประโยชน์ ภานุจันทร์)

ดร. พันธุ์พันธ์
๒๕ ก.พ. ๒๕๕๔

๒๕ ก.พ. ๒๕๕๔

(นายประลอง ต่อวงศ์ไชย)
ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน

ต่วนทีสุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักจัดการป่าชุมชน ส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน โทร. ๕๐๕๕
ที่ หส ๑๖๐๔.๓๓/๒๗๗๗ วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง สรุปการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร "การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน"

เรียน ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑-๓

ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้สาขาทุกสาขา

หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมวิสาหกิริย์ชุมชนทุกศูนย์

ตามที่กรมป่าไม้ ได้อนุมัติให้จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตร "การส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน" ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมวังสำราญ จังหวัดปราจีนบุรี โดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านป่าชุมชน เข้าร่วมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการดังกล่าว จำนวน ๑๒๐ คน นั่น

สำนักจัดการป่าชุมชน ขอเรียนว่า ได้ดำเนินการจัดทำสรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรดังกล่าว และจัดทำร่างการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานจัดตั้งป่าชุมชนของกรมป่าไม้ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ จึงประสานมาเพื่อขอให้หน่วยงานของท่านพิจารณาให้ข้อคิดเห็นต่อร่างดังกล่าว โดยหากมีประเด็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติม ให้แจ้งส่วนส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน สำนักจัดการป่าชุมชน ทราบโดยตรง ภายในวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ต่อไป ทั้งนี้ ได้นำเสนอกรมป่าไม้เพื่อโปรดทราบให้ชั้นหนึ่งแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

(นายประลอง ต่างดีไพร)
ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าชุมชน